

Sahibi/Owned by: Beria ONGER. Yazışleri Müdürü/Editor in chief: Berrin UYAR
Adres/address: Babiali Cd. Tasvire Han Kat: 2 No: 26 Cağaloğlu/İSTANBUL TURKEY

TÜSTAV / Duisburg

Sayı:15

Arşiv Fonu

Tarih:28.3.1980

8 MART DÜNYA EMEKÇİ KADINLAR GÜNÜ YURT ÇAPINDA COŞKUyla KUTLANDI

Yurdumuzun üzerinde karabulutlar var.. Baskı yasala-
rının bir kısmı Meclis'ten çıktı. Olağanüstü hal yasasının çıkması için
yoğun çaba harcanyor. Vergi yasası ile zamlarla halkın üzerine bir de
ekonomik terör uygulanıyor. İşçi ve emekçi kitlelerin canları faşist
namluların ucunda... Karanlık güçler bu baskılı, karışık ortamı deha de
karıştırmak amacıyla "sol" serüvenci unsurların eylemlerini körükliyor-
lar. Banka kapılarında nöbet tutan erler öldürülüyor. En yetkili ağız-
lar parabenalarına kendilerini korumaları için özel silahlı ekipler
kurmalarını sağlık veriyorlar.

Giderek ağırlaşan bu ortamda, ilerici kadınlar 8 Mart Dünya Emekçi Ka-
dınlar gününde evlat acısına, zama, zulme karşı savaşım bayraklarını
yüksettiler. Baskı yasaları ile gösteri ve yürüyüşlerin adanekilli kı-
sıtlanmasına rağmen ilerici kadınlar değişik yöntemlerle 8 Mart'ın sa-
vaşkan geleneğini sürdürdüler. İstemlerini 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar
Günü'nde, Türkiye emekçi kadınlarının muhtırasında toplayan kadınlar
bu muhtıralarını yörelerinin en üst idari makamlarına verdiler. Bu yıl
8 Mart'ta işyerlerinde, mahallelerde evlat acısına, baskı yasalarına,
erten hayat pahalılığına, açlığa, işsizliğe karşı savaşım binlerce ile-
rici kadının beyaz eşarbinda bayraklaştı.

Çeşitli kuruluşlar, sendikeler 8 Mart mesajları yayınladılar. DİSK yap-
tığı açıklamada kadınların yüreklerinin evlat acısıyla yandığını, erten
hayat pahalılığının yükünü çok yakından duyduklarını belirtti.

Ankara'lı İlerici Kadınlar, 8 Mart'ta Ulus meydanında beyaz eşarpları ve
boş tencereleriyle bir gösteri yaptılar. Gösteriye katılan yüzlerce ka-
dın zamlara, faşist baskılara karşı "eneler doğurur faşistler öldürür",
"zamlara hayır", "eneler bacılar faşizme karşılar" belgilerini haykırıl-
lar. Gösteri sırasında kadınların istemlerini dile getiren binlerce pul
atıldı. Güvenlik görevlilerinin engellemek istediği bu gösteri halkın ge-
niş ilgisini topladı.

8 Mart dolayısıyla Köy-Koop halk pazarında öncelikle kadınlara yağ, ampul
ve çay satışı yapıldı. Çok sayıda kadının geldiği bu satış yerinde 8 Mart-
ın önemini anlatan konuşmalar yapıldı. Satışlar nedeniyle çevrede topla-
nan halk konuşmaları ilgiyle izledi.

Ders letleri işyerinde, bazı resmi kuruluşlarda çalışan işçi ve memur ka-
dınlar, işyerlerinde beyaz eşarplarıyla kısa 8 Mart toplantıları düzenle-
diler. Emniyet Sandığında çalışan kadınlar bir "8 Mart Tekvimi" bastırdıl-
lar.

Kentin çeşitli yerlerine "yaşasın 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü" pan-
kterleri salıdı. Kızılay Atatürk bulvarında halkın en yoğun olduğu saatte
asılan pankart halkın ilgisini çekti.

Ankara'lı ilerici kadınlar onbinlerce muhtırayı dağıttılar ve bir örneği-
ni Meclis Başkanı Cavit Karakaş'a gönderdiler.

8 Mart'ın gecesinde ise işçilerin ve emekçilerin oturduğu yoksul gecekon-
du semti olan Çiğcin Bağları'nda yüzü aşkın emekçi kadın meşaleli yürüyüş
yaptı. Bu yürüyüşün belgileri de "evlat acısına son", "zamlara hayır", "a-
neliğe saygı" gibi belgilerdi. Yürüyüş semt emekçilerinin geniş ilgisini
çekti.

Eskişehir'li İlerici Kadınlar, beyaz eşarplarıyla pazarlarda zamlara, aç-
lığa karşı eylemler yaptılar. Söğütler Seramik Fabrikasındaki işçi kadın-
lar beyaz eşarplarıyla 8 Mart'ı kutladılar. Onlar da eşarpları aracılığıy-
la baskı yasalarına, vergi yasalarına, zamlara karşı seslerini yükselttil-
ler. Çifteler köyündeki emekçi kadınlar da savaşımındaki kararlılıkla-
rını 8 Mart gününde başlarına taktıkları beyaz eşarplarıyla somutladılar.

Kentin hapishanesinde bulunan politik tutukluları 40 kadar kadın ziyaret etti. Politik tutuklular da ziyaretlerine gelen kadınların 8 Mart'ını hapishaneden salladıkları pankartlarıyla kutladılar. Yapılan muhtelif toplantılarda demokrasi savaşımına kadınların aktif katılımı ve 8 Mart'ın önemi dile getirildi. Evlatları öldürülen analara 8 Mart 1980'in bayrağı olan beyaz eşarp hediye edildi.

Kırıkkale'li İlerici Kadınlar, beyaz eşarplarıyla çarşıda dolaşip alış-veriş yaptılar. Bu günde taktıkları beyaz eşarplarıyla ne demek istediklerini anlattılar. Bazı resmi işyerlerinde işçi kadınlara 8 Mart peçeteleri dağıtıldı.

Seydişehir'li İlerici Kadınlar, 8 Mart'ta Seydişehir'de düzenlenen eylem-birliği mitingine beyaz eşarplarıyla katıldılar. "Evlat acısına son", zamlara hayır, "analara bacılar faşizme karşılar" belgilerini haykıran kadınlar binlerce işçi ve emekçinin geniş ilgisini çekti.

İzmit'li İlerici Kadınlar, 8 Mart günü üç koldan yürüyüşe geçtiler. Bu üç kol parkta buluştu ve yürüyüşe katılan beyaz eşarplı yüzlerce kadın birbirlerinin 8 Mart'ını kutladı. Yapılan kısa konuşmada 8 Mart'ın hangi koşullar altında kutlandığı belirtildi. Bu arada kadın hareketine emeği geçmiş olan yaşlı kadınlara keranfiller armağan edildi.

Tütünçiflikte yapılan kapalı salon toplantısında konuşmalar yapıldı, hayaller çekildi. Ne kadar ağır baskılar gelse bile kadınların savaşımını sürdürecekleri, her yıl 8 Mart'ı kutlayacakları belirtildi.

Bursa'li İlerici Kadınlar, Türkiye İşçi Parti'li kadınlar ile yapılan eylembirliği çerçevesinde ortak bir toplantı ile 8 Mart'ı kutladılar. Toplantıda yapılan konuşmalarda kadın hakları ve savaşımı üzerinde duruldu. Eylembirliğinin önemi vurgulandı.

Yapılan konuşmalarda "tencerelerimizi, filelerimizi boşaltan, çayda tat-tığımız şekere, ekmeğimizi bandığımız tuza, katık ettiğimiz soğana zamları yapan; aç kalalım, açıkta kalalım ama sesimizi çıkarmayalım diye yasalar çıkaran, sıkıyönetimleri dayatan, topraklarımızı amerikan emperyalizmine peşkeş çekenlere sessiz kalmamak için hep birlikte eylembirliğimizi yükseltelim" çağrısı dile getirildi. Toplantıda öldürülen ilerici avukat Mehmet Cengiz Görel'in eşi de bir konuşma yaptı.

Toplantının başında grevdeki Bisas işçilerine dayanışmada bulunmak üzere hediyelik eşya satışı yapıldı. Toplantıdan sonra da güvenlik kuvvetleri hiç bir gerekçe göstermeden 4 genci gözaltına aldılar.

İzmir'li İlerici Kadınlarla, birlikte aralarında Tarış işyerinde kocaları kıyım uğrayan kadınların, işten atılan, işten el çektilen öğretmen kadınların bulunduğu bir topluluk vilayet önüne gitti. Kadınlar hayat pahalılığını, işten atılmaları, kıyımları protesto ederek vali ile görüşmek istediklerini belirttiler. Vali ile topluca görüşme olamayacağını öne sür-en ilgililer 5-6 kişilik grupları vali yardımcısı ile görüştüler. Vali yardımcısına sorunlara çare bulunmasını istediklerini belirten kadınlar etin kilosunun 400 lira olduğunu ve evlerine 3 aydır et girmediğini söylediler. Vali yardımcısı bu soruna cevap olarak kendisinin de 10 günde bir et yiyebildiğini ileri sürdü. Kadınlar, "artık bizi bu hale getiren partilere oy yok" diyerek vilayetten ayrılırken 50 kadın güvenlik görevlilerince gözaltına alındı. Gözaltına alınma gerekçesi sıkıyönetim yasalarına, gösteri ve yürüyüş yasasına muhalefet olarak bildirildi.

İstanbul'lu İlerici Kadınlar, çeşitli eylemlerle 8 Mart'ı kutladılar. Yüzü aşkın beyaz eşarplı, boş tencere ve fileli kadın vilayetin önüne gitti. Evlat acısına, zamlara, zulme karşı istemlerini dile getiren muhtıralarını ve dilekçelerini valiye vermek istediklerini belirttiler. Vali 3-4 kişilik

bir grubu kabul etti. Vali ile görüşen grup evlatlarının öldürülmesinin son bulmasını, zamların durdurulmasını, baskı yasalarının engellenmesini demokratik-ekonomik haklar üzerindeki yasakların kaldırılmasını talep ettiler. Bu sırada dışarıda bekleyen kadınlar çeşitli belgiler haykırdılar. Çok sayıda güvenlik görevlileri bir ara kadınları polis otolarına bindirerek gözaltına almak istediler. Kadınlar arkadaşlarının alınmasını engelleyerek otolara bindirilenleri geri aldılar. Vali ile görüşme bittikten sonra vilayetten ayrılırken sıkıyönetim emri ile beyaz eşarpların çıkarılması istendi. Kadınların boş tencereli, tavali bu eylemleri geniş bir halk kitlesi tarafından ilgi ile izlendi.

50'yi aşkın işyerinde de işçi kadınlar beyaz eşarplarıyla 8 Mart'ı kutladılar. Muhtıra okundu. Maltepe Tekel fabrikasında yemek öncesinde 2000 kişilik bir atelyede yapılan toplantıda 8 Mart'ı anlatan konuşmalar yapıldı. İşçi kadınlar toplantıya beyaz eşarplarıyla katıldılar.

Netaş fabrikasında 10 dakika iş durduruldu. Kadın işçiler beyaz eşarplarıyla kırmızı karanfiller dağıttılar. Erkek işçiler bir futbol maçı düzenlediler. Ve maçı kazanan takım kadın işçilere çiçekler armağan etti. Öğle yemeği sırasında da Yemekhanenin adı "8 Mart Yemekhanesi" olarak değiştirildi.

Bankalarda kadın memurlar beyaz eşarplarıyla çeşitli toplantılar düzenlediler.

Telra fabrikasında kadın işçiler bitişikteki Tekel'in kadın işçilerine şeker gönderdiler. Tekelli işçiler de onlara tütün yaprakları armağan ettiler. Akşam üzeri avluda beyaz eşarplı Telra'lı ve Tekel'li kadın işçiler kısa bir toplantı yaptılar.

5 ilaç fabrikasında "8 Mart komiteleri" kuruldu. Bu fabrikalarda da kadın işçiler beyaz eşarplarıyla 8 Mart'ı kutladılar.

Bunların yanısıra, Tekstil Sendikasının yürüttüğü grevler ziyaret edildi. Grev yerlerinde beyaz eşarplı kadınlar "8 Mart" oyununda grevci işçilere mesajlarını ilettiler. Grevdeki Vog Bali işyerinin bulunduğu sokağın adı "8.Mart Sokağı" olarak değiştirildi. Dinersu grevindeki ziyarette "8 Mart" oyununun yanısıra kadın ozan Sarıca Kız türkülerinin en güzellerini okudu. Demokratik Öğretmen hareketinin önderi, şehidimiz Talip Hoca'nın karısı Işık Öztürk grevci işçilerin 8 Mart'ını kutlayan bir konuşma yaptı. Değerli kadın şairimiz Sennur Sezer yazdığı "8 Mart" oyununu bacılarından izledi, şiirleriyle grevci işçilerin 8 Mart'ını kutladı.

Fabrikalarda 8 Mart duvar gazeteleri yapıldı. Bu gazetelerin hepsini kadın işçiler hazırladı ve işyeri ilan tahtalarına astılar.

PTT Başmüdürlüğünde çalışan kadın memurların 8 Mart'ı dışarıdan tek tek aranarak kutlandı. Bu arada kadın memurlar 8 Mart flamasını Başmüdürlük binasına astılar.

Fabrikaların yanısıra mahallelerden de kadınlar seslerini yükselttiler. Tugay yolunda 8 Mart nedeniyle lokma tatlısı yapan kadınlar kapı kapı dolaşarak tatlılarını dağıttılar ve 8 Mart adıyla istemlerini mahalleliye anlattılar. Fikirtepe'de, Beşiktaş'da, Hisarüstü'nde kadınlar beyaz eşarplarıyla pazara gittiler ve toplantılar düzenlediler. Pazarlarda bildiri dağıttılar. Sanayi mahallesinde 8 Mart çifte nişan töreninde kutlandı. Genç kızların nişanlıların ikisinin de grevci işçi olması törene ayrı bir anlam kazandırdı.

İlerici kadınlar 8 Mart günü, savaşız sömürüsüz bir dünya savaşızında veri-
len şehitleri unutmadılar. Talip hocanın ve 1 Mayıs şehitlerinin mezarları
başında toplantı yapıldı. Geçtiğimiz günlerde kallesce öldürülen Alptekin
hocanın ve Talip hocanın eşleri ziyaret edildi. İlerici kadınların kendile-
ri ile dayanışmaları dile getirildi. Ayrıca yapılan toplantıların birinde
Profilo olaylarında şehit düşen Yakup Keser'in annesi evlat acısının son bul-
masını istedi. Demokrasi savaşızında kadınların erkeklerle omuz omuza vermesi
gerektiğini vurguladı.

Zonguldak'lı İlerici Kadınlar, SSK işyerinde, Devlet Hastahanesinde, Ziraat
Bankasında da beyaz eşarplarıyla çeşitli toplantılar yaptılar. Toplantılarda
8 Mart'ın önemi ve kadınların üzerine düşen görevler anlatıldı.

Yerel Uyanış gazetesini 8 Mart   zel sayısı çıkardı. Karaelmař mahallesinde ka-
dınlar düzenlenen seminere beyaz eşarplarıyla katıldılar. Ayrıca, pazar yerin-
de kadınlar çeşitli eylemlerle 8 Mart'ı anlattılar.

Edirne'li İlerici Kadınlar, Kıyık mahallesindeki kanalizasyon sorunları nede-
niyle topladıkları imzaları Belediye Başkanına vermek üzere Belediye binası-
nın önüne gittiler. Belediye Başkanının kadınları kabul etmemesine karşın
kadınlar 2,5 saat Belediye binasının   n  nden ayrılmadılar. Çeşitli belgilerle
olayı protesto ettiler.

Mahallelerde beyaz eşarplı kadınlar güncel istemlerine ait belgilerle ev ev
kırmızı karanfil dağıttılar. Çarşıda ve pazar yerinde pul atıldılar.

Tekstil İplik fabrikasında 4 vardiyada da kadın işçiler beyaz eşarplar taktı-
lar. Yemekhanede yapılan konuşmalar sırasında karanfil ve 8 Mart peçeleri da-
ğıtıldı. Ayrıca işyerinde "8 Mart Pancsu" hazırlanarak asıldı.

Uzunköprü'l   İlerici Kadınlar, beyaz eşarplarıyla mahallede düzenlenen eğitim-
lere katıldılar. Çarşıda 8 Mart pulları atıldı. Yeniköy'de kadınlar beyaz e-
şarplarıyla seminere katıldılar. Ayrıca, mahallede muhtıraya sarılı şekerler
kapı kapı dolaşarak dağıtıldı.

Lüleburgaz'lı İlerici Kadınlar, işyerlerinde ve mahallelerde beyaz eşarpları-
yla toplantılar düzenlediler. Karamusul köyünde beyaz eşarplı kadınlar k  y mey-
danında toplandılar ve yapılan kısa toplantıdan sonra k  y meydanına pankart
astılar.

Keřan'lı İlerici Kadınlar, beyaz eşarplarıyla pazar yerlerinde ve mahalleler-
de çeşitli eylemler yaptılar. Lalacak köyünde muhtıranın okunduğu kısa top-
lantıya beyaz eşarplı kadınlar katıldılar. Ayrıca yerel gazetede 8 Mart'la
ilgili bir makale yayınlandı.

Adana'lı İlerici Kadınlar, tüm eylemlerini Türkiye İşçi Parti'li kadınlarla
ortaklaşa yaptılar. Yavuzlar ve Yeřilevler pazarlarında kadınlar "zamların
yükünü taşımayacağız" belđisi ve beyaz eşarplarıyla bildiriler dağıtıp, pul-
lar atıldılar. Pankartlar astılar. Ortaklařa hazırlanan bildiriden binlercesi
fabrikalarda ve mahallelerde dağıtıldı.

Faşist saldırıların yoğunlaştığı ve bir kıyım hareketinin hazırlandığı   uko-
birlikte CHP'li temsilcinin de katılımıyla ortak bir forum düzenlendi. Forum-
da söz alan konuşmacılar artan baskılara ve hayat pahalılığına karşı ancak
eylembirliği ile savaşıldığında zafere ulaşılacağını vurguladılar.

Buna benzer bir forum da tekel işyerinde düzenlendi. Mahallelerde ve fabri-
kalarda "8 Mart" duvar gazeteleri asıldı.

Mersin'li İlerici Kadınlar, 8 Mart'ta yapılan ve T  P, TS  P, Birlik Dayanışma,
Ozg  rl  k Yolu ve devrimci demokratların ortaklaşa düzenlediği eylembirliği
mitingine katıldılar. Beyaz eşarplarıyla mitinge katılan kadınlar büyük ilgi-
ile izlendi.

İskenderun'lu İlerici Kadınlar, beyaz eşarplarıyla hapisteki politik tutuk-
luları ziyaret ettiler ve řehir merkezinde bir yürüyüş düzenlediler. Binlerce
muhtıranın dağıtıldığı 8 Mart gününde elektrik tellerine 60-70 pankart asıl-
dı.

Haruniye'li İlerici Kadınlar, beyaz eşarplarıyla çevre köyleri ziyaret ettiler. Köy meydanında konuşmalar yapıldı. Haruniye içinde beyaz eşarplı kadınlar akşama kadar resmi dairelerdeki ve mahallelerdeki arkadaşlarını ziyaret ettiler. Gittikleri yerlerde karanfiller armağan ettiler.

Samandağ'lı İlerici Kadınlar, beyaz eşarplarıyla pazar yerinde bir eylem yaptılar. Eylemlerinde 8 Mart'ı anlattılar ve istemlerini belirten belgiler haykırdılar. Bu eylemlerinden sonra birlikte belediyeye kadar yürüdüler. Kadınların eylemleri geniş ilgi ile izlendi.

Antakya'lı İlerici Kadınlar, 8 Mart gününde arkadaşlarının düğünlerini yaptılar. Düğün töreni boyunca 8 Mart'ın önemi anlatıldı. Davetlilere karanfiller dağıtıldı. Düğün töreni davetli olmayan ama düğün yerine gelen büyük bir topluluk tarafından ilgi ile izlendi.

Yeşilyazı köyünde beyaz eşarplı kadınlar önce bir kahvede toplantı ve arkasından sessiz bir yürüyüş yaptılar.

Tarsus'lu İlerici Kadınlar, beyaz eşarplarıyla hapishanedeki politik tutukluları ziyaret ettiler ve bir cip dolusu yiyecek getirdüler. Yakınlarının bir an önce salıverilmesi istemlerini dile getiren konuşmalar yaptılar.

Samsun'lu İlerici Kadınlar, Karadeniz Kadınlar Derneği ile ortak eylemler düzenlediler. Pazarlarda, mahallelerde ve çarşıda yapılan eylemlerde beyaz eşarplı kadınlar muhtıreyi dağıttılar. Okullarda 8 Mart mendilleri dağıtıldı.

Tekel fabrikasında muhtıra dağıtıldı. Yapılan tüm eylemler de 8 Mart'ın önemi vurgulandı. Kadınların güncel istemleri dile getirildi.

Beşikdüzü'lü İlerici Kadınlar, 8 Mart'taki Ordu eylembirliği mitingine katıldılar. Miting sırasında muhtıra okundu, 8 Mart'ı anlatan konuşmalar yapıldı. Beyaz eşarplı kadınlar mitinge katılanlar tarafından ilgi ile izlendi.

Diyarbakır'lı İlerici Kadınlar, devrimci demokrat ve Demokratik Kadınlar Birliği ile eylembirliği yaparak 8 Mart'ı kutladılar. Ortak olarak hazırlanan bildiride "Biz emekçiler, kadınıyla, erkeğiyle anti-faşist güç ve eylem birliğine omuz veriyor. Faşizme geçit vermeyeceğimizi haykırıyoruz; direneceğiz, istemlerimizi alacağız" dediler. Bildiri çeşitli işyerlerinde, mahallelerde dağıtıldı.

Beyaz eşarplı kadınlar pazara çıktılar. Pazar da alışveriş ederken beyaz eşarp takma nedenlerini anlattılar.

8 Mart nedeniyle hazırlanan duvar gazeteleri işyerlerinde ve mahallelerde asıldı.

Ergani'li İlerici Kadınlar, beyaz eşarplarıyla çarşıda alışveriş yaptılar. Ayrıca evlerde birbirlerine kutlamalarda bulundular.

Batman'lı İlerici Kadınlar, yörelerinde direnişteki işçileri ziyaret ettiler. Beyaz eşarplı kadınlar çarşıda alışveriş yaptılar. Kadınlar matinesinde, bin kişilik sinemanın kapısını tutan kadınlar 8 Mart'ı anlatıp, çeşitli belgiler haykırdılar.

8 Mart 1980 giderek ağırlaşan baskı ortamında binlerce kadının katılımıyla yurt çapında kutlandı. Eylemlere katılan kadınlar yer yer gözaltına alındılar. İlerici kadınlar beyaz eşarplarıyla evlat acısına, açlığa, işsizliğe, zama, zulme karşı bu yıl da onurlu başlarını dik tuttular. Giderek keskinleşen sınıf savaşımında ne denli aktif rol aldıklarını dost düşmana bir kez daha gösterdiler. Kadınların yurdun çeşitli yerlerinden yükselen kararlı sesleri, sınıf savaşımında onların yerinin önemini vurgularken, kadın hareketinin daha da geliştirilmesinin güncel görevlerimiz arasında ne denli yer aldığı tüm çarpıcılığı ile ortaya çıktı.